

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) on Euroopa Liidu nõuandev organ, mis koosneb 350 liikmest. Komitee edastab oma arvamuse, kui komisjon, nõukogu või parlament on komiteega kohustuslikus korras konsulteerinud aluslepingutes ettenähtud valdkondades, või pärast vabatahtlikku konsulteerimist. Komitee võib esitada arvamusi ka omal algatusel. Selle liikmeid ei seo mingid juhised. Liidu üldistes huvides on nad oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

ÕIGUSLIK ALUS

Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 13 lõige 4, Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklid 301–304 ja [nõukogu otsus \(EL\) 2015/1157, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee koosseis](#)

KOOSSEIS

A. Kohtade arv ja nende jagunemine liikmesriikide vahel (ELi toimimise lepingu artikkel 301)

Praegu on komiteel 350 liiget, kes jagunevad liikmesriikide vahel järgmiselt:

- 24 liiget Itaalia, Prantsusmaal, Saksamaal ja Ühendkuningriigil;
- 21 liiget Hispaania ja Poolal;
- 15 liiget Rumeenial;
- 12 liiget Austria, Belgia, Bulgaaria, Kreeka, Madalmaadel, Portugalil, Rootsil, Tšehhi Vabariigil ja Ungaril;
- 9 liiget Horvaatia, Iirimaa, Leedul, Slovakkial, Soomel ja Taanil;
- 7 liiget Lätil ja Sloveenial;
- 6 liiget Eestil;
- 5 liiget Küprosel, Maltal ja Luksemburgil.

2019. aasta mais võttis nõukogu vastu otsuse, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee koosseis alates 21. septembrist 2020. Otsusega kohandatakse kohtade arvu juhul, kui Ühendkuningriik lahkub EList, mis toob kaasa 24 koha vabanemise. Uute eeskirjade kohaselt antakse mõlemas komitees üks lisakoht Eestile, Küprosele ja Luksemburgile, kuna need liikmesriigid kaotasid vastavalt

viimastele komiteede koosseisu käsitlevatele otsustele Horvaatia ühinemise tõttu komiteedes ühe koha. Ülejäänud vabaks jäänud kohad säilitatakse võimalike tulevaste laienemiste jaoks. Üldiselt väheneb komitee liikmete arv Ühendkuningriigi EList lahkumise korral 350 liikmelt 329-le.

B. Ametisse nimetamise meetod (ELi toimimise lepingu artikkel 302).

Nõukogu nimetab liikmesriikide ettepanekule toetudes komitee liikmed ametisse kvalifitseeritud häälteenamusega. Liikmete ametisse nimetamisel konsulteerib nõukogu komisjoniga (ELi toimimise lepingu artikli 302 lõige 2). Liikmesriigid peavad tagama, et majandus- ja ühiskonnaelu erinevad valdkonnad oleksid piisavalt esindatud. Tegelikult antakse kolmandik kohtadest tööandjate organisatsioonide esindajatele, kolmandik töötajate organisatsioonide esindajatele ja kolmandik muude valdkondade esindajatele (põllumajandustootjad, jaemüüjad, vabakutselised, tarbijad jne).

Lissaboni lepingu järgi (ELi toimimise lepingu artikkel 301) on komitee liikmete arv maksimaalselt 350. Lühikest aega, 2013. aasta juulist kuni 2015. aasta septembrini, oli komitee liikmete arv suurem, kuna 1. juulil 2013 ühines ELiga Horvaatia. Uus liikmesriik sai komitees üheksa kohta ja sellega kasvas liikmete arv 344-lt 353ni. Nõukogu 18. septembri 2015. aasta otsusega (EL, Euratom) 2015/1600 (millega nimetatakse ametisse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmed ajavahemikuks 21. septembrist 2015 kuni 20. septembrini 2020) vähendati seetõttu Luksemburgi ja Küprose liikmete arvu kuult viiele ning Eesti liikmete arvu seitsmelt kuuele, järgides kohtade jaotust Euroopa Regionide Komitees, millel on samuti 350 liiget.

C. Volituste olemus (ELi toimimise lepingu artikkel 301)

Komitee liikmed määravad riikide valitsused ja nad nimetab ametisse nõukogu viieks aastaks. Liikmeid võib uueks ametiajaks tagasi nimetada (ELi toimimise lepingu artikkel 302). Liikmed valitakse Euroopa majandus- ja sotsiaalvaldkonna huvirühmade hulgast. Koosseisu uuendati viimati 2015. aasta oktoobris ametiajaks 2015–2020.

Liikmed kuuluvad ühte kolmest rühmast:

- [Tööandjad](#) (I rühm);
- [Töötajad](#) (II rühm);
- [Euroopa mitmekesisus](#) (III rühm).

Liidu üldistes huvides peavad liikmed oma kohustuste täitmisel olema täiesti sõltumatud (ELi toimimise lepingu artikli 300 lõige 4). Iga kord, kui komitee liikme või asendusliikme ametiaeg lõpeb ja tema koht seetõttu vabaks jääb, on uue liikme nimetamiseks vaja eraldi nõukogu otsust.

STRUKTUUR JA TÖÖKORRALDUS

Komitee ei kuulu ELi lepingu artikli 13 lõikes 1 loetletud institutsioonide hulka (ehkki artikli 13 lõikes 4 mainitakse, et nõuandva pädevusega abistab komitee Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni), kuid tal on oma struktuuri ja töökorralduse osas laialdane autonoomia.

- Komitee valib oma liikmete hulgast kaheks ja pooleks aastaks presidendi ja juhatuse.

- Komitee võtab vastu oma kodukorra.
- Komitee võib kokku tulla ka omal algatusel, kuid üldjuhul tullakse kokku nõukogu või komisjoni taotlusel.
- Arvamuste koostamiseks on komitees moodustatud kuus sektsiooni liidu eri tegevusvaldkondade jaoks (samuti võib ta moodustada konkreetse teemaga tegelemiseks allkomiteesid):
 - põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon ([NAT](#));
 - majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsioon ([ECO](#));
 - tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsioon ([SOC](#));
 - välissuhete sektsioon ([REX](#));
 - ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon ([INT](#));
 - transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsioon ([INT](#)).
- Et suurendada koostoime mõju, jagab komitee alalisi sekretariaaditeenuseid Brüsselis Euroopa Regioonide Komitee sekretariaadiga (seoses komitee asukohaga Brüsselis vt Lissaboni lepingu juurde kuuluvat protokoll nr 6 institutsioonide asukoha kohta). Lisaks sellele on Euroopa Parlamendi juhatus sõlminud komiteega 2014. aasta eelarvemenetluse raames ka kokkuleppe suurendada ühiselt tõhusust kirjaliku tõlke valdkonnas. Komiteel on iga-aastane halduseelarve, mis on lisatud ELi eelarvesse (VI jagu), ja selle maht on 131 miljonit eurot (2014).

VOLITUSED

Komitee moodustati 1957. aasta Rooma lepingutega, eesmärgiga kaasata majandus- ja sotsiaalvaldkonna huvirühmad ühisturu väljakujundamisse ja luua institutsiooniline mehhanism komisjoni ja nõukogu koostumisteks, millel käsitletakse Euroopa küsimusi. Ühtse Euroopa aktiga (1986) ja Maastrichti lepinguga (1992) laiendati küsimusi, mis tuleb komiteele esitada. Amsterdami lepinguga laiendati veelgi komiteele esitatavaid teemavaldkondi ja võimaldati Euroopa Parlamendil komiteega konsulteerida. Keskmiselt esitab komitee aastas 170 nõuandvat dokumenti ja arvamust (millest umbes 15% esitatakse omal algatusel). Arvamused avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel on nõuandev pädevus (ELi toimimise lepingu artikkel 300). Komitee eesmärk on teavitada ELi otsuste tegemise eest vastutavaid institutsioone majandus- ja sotsiaalvaldkonna esindajate arvamustest.

A. ELi institutsioonide taotlusel esitatavad arvamused

1. Kohustuslik konsulteerimine

ELi toimimise lepingus sätestatakse, et teatud valdkondades tohib otsuse vastu võtta üksnes pärast seda, kui nõukogu või komisjon on komiteega konsulteerinud. Need valdkonnad on järgmised:

- põllumajanduspoliitika (artikkel 43);

- isikute ja teenuste vaba liikumine (artiklid 46, 50 ja 59);
- transpordipoliitika (artiklid 91, 95 ja 100);
- kaudsete maksude ühtlustamine (artikkel 113);
- siseturgu käsitlevate õigusnormide ühtlustamine (artiklid 114 ja 115);
- tööhõivepoliitika (artiklid 148, 149 ja 153);
- sotsiaalpoliitika, haridus, kutseõpe ja noorsugu (artiklid 156, 165 ja 166);
- rahvatervis (artikkel 168);
- tarbijakaitse (artikkel 169);
- üleeuroopalised võrgud (artikkel 172);
- tööstuspoliitika (artikkel 173);
- majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus (artikkel 175);
- teadusuuringud ja tehnoloogia arendamine ning kosmos (artiklid 182 ja 188);
- keskkond (artikkel 192),

2. Vabatahtlik konsulteerimine

Euroopa Parlament, komisjon või nõukogu võivad komiteega konsulteerida ka muudel juhtudel, kui nad seda asjakohaseks peavad. Kui nimetatud institutsioonid konsulteerivad komiteega (kas kohustuslikus või vabatahtlikus korras), võivad nad määrata tähtaja (vähemalt üks kuu), mille möödumisel ei takista arvamuse puudumine edasist tegutsemist (ELi toimimise lepingu artikkel 304).

B. Arvamuse esitamine omal algatusel

Komitee võib avaldada arvamuse alati, kui ta peab seda asjakohaseks.

Udo Bux
05/2019

